

Legea Privind statutul alesului local

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. (1) Prezenta lege determină statutul alesului loca...

(1) Prezenta lege determină statutul alesului local.

(2) Unele chestiuni ce țin de statutul și exercitarea mandatului alesului local sînt reglementate de Legea privind administrația publică locală, precum și de alte acte normative.

Articolul 2. (1) În sensul prezentei legi, noțiunea de ales loc...

(1) În sensul prezentei legi, noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor.

(2) Statutul alesului local se aplică deputatului în Adunarea Populară a Găgăuziei în măsura în care nu contravine statutului deputatului, determinat de către Adunarea Populară în cadrul Legii privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

Articolul 3. (1) În unitatea administrativ-teritorială respecti...

(1) În unitatea administrativ-teritorială respectivă, alesul local este persoană oficială, el fiind reprezentantul autorității deliberative sau executive din administrația publică locală.

(2) În exercitarea mandatului, alesul local este în serviciul colectivității respective.

Articolul 4. (1) Orice mandat imperativ este nul. (2) Ex...

(1) Orice mandat imperativ este nul.

(2) Exercițarea mandatului se efectuează personal.

(3) Mandatul nu poate fi transmis unei alte persoane.

Articolul 5. (1) Durata mandatului consilierului și al primarul...

(1) Durata mandatului consilierului și al primarului se stabilește de Codul electoral.

(2) Mandatul consilierului încetează înainte de termen în caz de:

a) absență fără motive întemeiate de la 3 ședințe consecutive ale consiliului;

- b) incompatibilitate a funcției, fapt stabilit prin act de constatare rămas definitiv al Autorității Naționale de Integritate;
- c) stabilire, prin act de constatare rămas definitiv al Autorității Naționale de Integritate, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, a luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese;
- d) nedepunere de către acesta a declarației de avere și interese personale sau refuz de a o depune, în condițiile art. 27 alin. (8) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;
- e) dispunere de către instanța de judecată, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate;
- f) existență a unei sentințe irevocabile de condamnare la privațiune de libertate sau a unei hotărâri definitive și irevocabile prin care se interzice de a ocupa funcția de consilier pentru o perioadă mai mare de 5 luni;
- g) dizolvare de drept a consiliului în condițiile Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- h) demisie;
- i) deces.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2) lit. a) și f), mandatul consilierului se ridică de către consiliul respectiv, iar în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. b)–e), h) și i), mandatul consilierului se ridică de către Comisia Electorală Centrală.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (2) lit. b)–d), Comisia Electorală Centrală inițiază procedura de ridicare a mandatului de consilier la sesizarea Autorității Naționale de Integritate. În baza documentelor electorale pe care le deține, Comisia Electorală Centrală decide asupra ridicării mandatului de consilier în termen de 30 de zile de la data sesizării.

(5) În cazul ridicării mandatului de consilier de către consiliu, precum și în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. g)–i), secretarul consiliului local sau, după caz, președintele raionului informează despre aceasta Comisia Electorală Centrală în termen de 15 zile de la apariția circumstanțelor respective.

(6) Mandatul se consideră vacant de îndată ce decizia cu privire la ridicarea lui în condițiile alin. (2) și (3) a fost adusă la cunoștința consilierului vizat. În cazul în care comunicarea deciziei este imposibilă, mandatul se consideră vacant din momentul

adoptării deciziei.

(7) Decizia de ridicare a mandatului poate fi contestată în instanța de judecată competentă pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.

(8) Mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de:

- a) incompatibilitate a funcției, fapt stabilit prin act de constatare rămas definitiv al Autorității Naționale de Integritate;
- b) stabilire, prin act de constatare rămas definitiv al Autorității Naționale de Integritate, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, a luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese;
- c) nedepunere de către acesta a declarației de avere și interese personale sau refuz de a o depune, în condițiile art. 27 alin. (8) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;
- d) dispunere de către instanța de judecată, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate;
- e) imposibilitate de a exercita funcția pe o perioadă mai mare de 5 luni consecutive, inclusiv pe motive de boală, circumstanță constatată de către oficiul teritorial al Cancelariei de Stat și notificată în scris Comisiei Electorale Centrale în termen de 15 zile de la constatare;
- f) existență a unei sentințe irevocabile de condamnare la privațiune de libertate sau a unei hotărâri definitive și irevocabile prin care se interzice de a ocupa funcția de primar pentru o perioadă mai mare de 5 luni;
- g) revocare prin referendum local, în condițiile Codului electoral;
- h) demisie;
- i) deces.

(9) Comisia Electorală Centrală stabilește, în condițiile Codului electoral, data alegerilor noi:

- a) în cazurile prevăzute la alin.(8) lit.a)-c), la sesizarea Autorității Naționale de Integritate;
- b) în cazurile prevăzute la alin. (8) lit. d) și f), la sesizarea instanței de judecată;

c) în cazurile prevăzute la alin. (8) lit. e), la sesizarea oficiului teritorial al Cancelariei de Stat;

d) în cazurile prevăzute la alin. (8) lit. h) și i), la sesizarea secretarului consiliului local.

(10) Autoritățile enumerate la alin. (9) sesizează Comisia Electorală Centrală în termen de 15 zile de la apariția sau constatarea circumstanțelor respective.

(11) Mandatul președintelui, al vicepreședintelui raionului și al viceprimarului încetează înainte de termen în caz de:

a) incompatibilitate a funcției, fapt stabilit prin act de constatare rămas definitiv al Autorității Naționale de Integritate;

b) stabilire, prin act de constatare rămas definitiv al Autorității Naționale de Integritate, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese;

c) nedepunere de către acesta a declarației de avere și interese personale sau refuz de a o depune, în condițiile art. 27 alin. (8) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;

d) dispunere de către instanța de judecată, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate;

e) imposibilitate de a exercita funcția pe o perioadă mai mare de 5 luni consecutive, inclusiv pe motive de boală, cu excepția viceprimarului care își exercită funcția pe baze obștești, circumstanță constatată de către oficiul teritorial al Cancelariei de Stat și notificată în scris consiliului local respectiv în termen de 15 zile de la constatare;

f) existență a unei sentințe irevocabile de condamnare la privațiune de libertate sau a unei hotărâri definitive și irevocabile prin care se interzice de a ocupa funcția de președinte, vicepreședinte a raionului și viceprimar pentru o perioadă mai mare de 5 luni;

g) eliberare din funcție de către consiliul respectiv în conformitate cu Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;

h) demisie;

i) deces.

(12) Aleșii locali își exercită mandatul în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

(13) Alesul local depune, în condițiile legii, declarație de avere și interese personale.

Articolul 6. (1) În cazul în care mandatul consiliului și al pr...

(1) În cazul în care mandatul consiliului și al primarului este prelungit, prin lege organică, în caz de război sau catastrofă, mandatul consilierilor, președintelui, vicepreședintelui raionului și viceprimarului se consideră prelungit de drept.

(2) În cazul în care activitatea consiliului este suspendată în condițiile Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, acesta se consideră dizolvat de drept, iar mandatul consilierilor încetează înainte de termen.

(3) Mandatul alesului local ales în locul altui ales local pe durata mandatului neexercitat al acestuia se încheie o dată cu expirarea mandatului predecesorului.

Articolul 7. (1) Mandatul alesului local este incompatibil cu: ...

(1) Mandatul alesului local este incompatibil cu:

a) exercitarea altei funcții de demnitate publică;;

b) calitatea de funcționar public în oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat;

c) calitatea de funcționar public, de angajat în subdiviziunile autorităților administrației publice locale (aparatură președintelui raionului, primăriei, primărie și preturile municipiului Chișinău, direcții, secții și alte subdiviziuni), inclusiv ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului executiv a Găgăuziei;

d) calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale);

e) alte cazuri stabilite prin lege, inclusiv cele prevăzute la art. 84 al Legii nr. 436-XV din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

(2) Suplimentar la incompatibilitățile prevăzute la alin.(1) din prezentul articol, mandatul consilierului este incompatibil cu calitatea de consilier al unui consiliu de același nivel sau de consilier al consiliului de orice nivel din alte unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

Articolul 8. (1) Alesul local care se află în unul din cazurile...

(1) Alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

(2) În cazul în care președintele, vicepreședintele raionului, viceprimarul nu respectă prevederile privind încetarea incompatibilității, consiliul care l-a ales va decide, la ședința imediat următoare, ridicarea mandatului alesului local respectiv, iar în caz de neadoptarea deciziei în cauză, ridicarea mandatului alesului local se va decide pe cale judiciară, la inițiativa oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sau la sesizarea Autorității Naționale de Integritate.

(3) Primarul, în cazul când se află într-o stare de incompatibilitate prevăzută de lege, este revocat din funcție fără efectuarea unui referendum local, în baza hotărârii judecătorești definitive. Procedura de revocare este inițiată de către oficiul teritorial al Cancelariei de Stat, din proprie inițiativă sau la cererea persoanelor interesate, inclusiv la sesizarea Autorității Naționale de Integritate.

Articolul 9. Alesul local nu poate fi supus persecuțiilor sau t...

Alesul local nu poate fi supus persecuțiilor sau tras la răspundere contravențională sau penală pentru voturile sau opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului.

Capitolul II. EXERCITAREA MANDATULUI DE CĂTRE ALESUL LOCAL

Articolul 10. (1) Alesul local este dator să fie demn de încrede...

(1) Alesul local este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

(2) Alesul local se află încontinuu în exercitarea mandatului pe toată durata acestuia.

Articolul 11. (1) Participarea consilierului la ședința consiliu...

(1) Participarea consilierului la ședința consiliului și/sau comisiei din care face parte este obligatorie.

(2) În cazul în care consilierul este în imposibilitate de a participa la ședința respectivă, el comunică despre aceasta, după caz, primarului (primarului general), președintelui raionului, cu indicarea motivelor absenței.

Articolul 12. (1) Consilierul dispune de dreptul de vot delibera...

(1) Consilierul dispune de dreptul de vot deliberativ asupra tuturor chestiunilor examinate la ședința consiliului.

(2) Consilierul are dreptul la un singur vot.

(3) Consilierul aplică dreptul de vot, pronunțându-se "pentru" sau "contra" ori abținându-se de la luarea unei decizii.

Articolul 13. (1) Consilierul este în drept: a) să aleagă și să...

(1) Consilierul este în drept:

a) să aleagă și să fie ales în organele consiliului;

b) să-și exprime opinia asupra componenței nominale a organelor formate de consiliu și asupra candidaturilor persoanelor cu funcții de răspundere în cadrul dezbaterilor pentru alegerea, numirea sau confirmarea lor de către consiliu;

c) să facă propuneri în scris pentru a fi examinate de consiliu;

d) să facă propuneri și observații privind ordinea de zi a ședinței consiliului și modul examinării chestiunilor puse în discuție;

e) să lanseze inițiative și să facă propuneri privind examinarea în ședințele consiliului a dărilor de seamă sau informațiilor prezentate de orice organ și persoană cu funcție de răspundere subordonate consiliului;

f) să pună în discuție chestiunea votului de încredere persoanelor alese, numite sau confirmate de consiliu dacă propunerea este susținută de cel puțin o treime din consilierii aleși;

g) să propună consiliului pentru examinare chestiunile privind verificarea modului în care persoanele fizice și juridice execută deciziile acestuia;

h) să participe la dezbateri, să facă apeluri, să adreseze întrebări raportorilor și președintelui ședinței, să ceară răspunsuri;

i) să-și argumenteze propunerile, să se pronunțe în chestiuni de procedură, să prezinte note informative;

j) să propună amendamente la proiectele deciziilor și ale altor acte prezentate pentru aprobare consiliului;

k) să participe cu drept de vot consultativ la examinarea de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate, precum și de către autoritățile administrației publice locale din care nu face parte, a oricăror chestiuni ce vizează

interesele colectivității pe care o reprezintă.

(2) Consilierul care nu a luat cuvântul în dezbateri este în drept să transmită președintelui ședinței textul cuvântării, propunerile și observațiile sale asupra chestiunii examinate de către consiliu. Textul respectiv se anexează la procesul-verbal al ședinței și, la solicitarea consilierului, se publică în organul de presă al consiliului.

(3) Consilierul este în drept să ia cunoștință de procesul-verbal al ședinței consiliului și de textul cuvântării sale, care urmează a fi publicat.

(4) Propunerile și observațiile făcute de consilier la ședință sînt examinate în mod obligatoriu în procesul de definitivare a proiectelor de decizii.

Articolul 14. (1) În exercitarea mandatului, alesul local poate ...

(1) În exercitarea mandatului, alesul local poate adresa propuneri, observații și interpelări serviciilor publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, serviciilor publice locale, altor factori de decizie din unitatea administrativ-teritorială respectivă, precum și administrației agenților economici din teritoriu.

(2) Modul de exercitare a drepturilor menționate la alin.(1) al prezentului articol este stabilit de regulamentul consiliului respectiv.

Articolul 15. (1) Serviciile publice desconcentrate ale autorităților...

(1) Serviciile publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, serviciile publice locale, alți factori de decizie din unitatea administrativ-teritorială respectivă, administrația agenților economici din teritoriu sînt obligați să examineze propunerile, observațiile sau interpelările alesului local în conformitate cu legislația.

(2) În cazul în care serviciile publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, serviciile publice locale, alți factori de decizie din unitatea administrativ-teritorială respectivă, administrația agenților economici din teritoriu nu au examinat propunerile, observațiile sau interpelările alesului local, conducătorii acestora sînt trași la răspundere în condițiile Codului cu privire la contravențiile administrative.

Articolul 16. Alesul local, în limitele competenței sale, contri...

Alesul local, în limitele competenței sale, contribuie la realizarea prevederilor legilor și ale altor acte normative, la implementarea programelor și planurilor naționale și locale în toate domeniile de activitate social-economică.

Articolul 17. (1) Din însărcinarea consiliului sau a comisiei di...

(1) Din însărcinarea consiliului sau a comisiei din care face parte, consilierul participă la controlul executării legilor și altor acte normative, inclusiv a deciziilor autorității deliberative din administrația publică locală.

(2) Controlului în cauză pot fi supuse autoritățile administrației publice locale și serviciile publice subordonate consiliului sau primăriei respective, precum și agenții economici de pe teritoriul din subordine, în problemele ce țin de competența autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și nivelul al doilea.

(3) În chestiunile privind controlul serviciilor publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, alesul local poate apela la oficiul teritorial al Cancelariei de Stat sau la organul ierarhic superior al acestora.

(4) Consilierul prezintă rezultatele controlului, cu o sinteză a cauzelor și evoluției faptelor depistate, la ședința comisiei sau a consiliului respectiv. La ședință se invită, după caz, reprezentanții organelor și autorităților interesate.

Articolul 18. Pentru a soluționa problemele legate de interesele...

Pentru a soluționa problemele legate de interesele colectivității pe care o reprezintă, alesul local are dreptul să ceară și să fie primit în audiență fără întârziere de persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice, precum și de conducătorii persoanelor juridice din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Articolul 19. Persoanele cu funcții de răspundere ale autorității...

Persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice, precum și conducătorii persoanelor juridice din unitatea administrativ-teritorială respectivă sînt obligați să pună la dispoziție alesului local, fără nici un fel de restricții și fără a i se cere permisiuni suplimentare, informația necesară, cu excepția informației cu accesibilitatea limitată (ce constituie secret de stat și comercial, referitoare la viața familială și privată și informației operative de investigații a organelor de drept din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Articolul 20. (1) Alesul local examinează, în modul stabilit de ...

(1) Alesul local examinează, în modul stabilit de legislație, petițiile care îi sînt adresate, ia măsuri pentru soluționarea lor, primește în audiență cetățeni și conducătorii persoanelor juridice.

(2) Alesul local primește în audiență cetățenii în sediul autorității administrației publice locale. Asigurarea condițiilor pentru desfășurarea normală a audienței revine secretarului consiliului local.

Articolul 21. (1) Alesul local are dreptul să ceară, la fața loc...

(1) Alesul local are dreptul să ceară, la fața locului, încetarea încălcării ordinii publice, iar în caz de necesitate, să ceară implicarea autorităților publice și persoanelor cu funcții de răspundere în vederea încetării acestei încălcări.

(2) Autoritățile publice și persoanele cu funcții de răspundere sînt obligate, la cererea alesului local, să ia de îndată măsurile necesare pentru încetarea încălcării ordinii publice.

Articolul 22. În vederea exercitării conforme a mandatului, auto...

În vederea exercitării conforme a mandatului, autoritățile administrației publice locale sînt obligate să acorde alesului local sprijinul necesar.

Capitolul III. GARANȚIILE SOCIALE DE EXERCITARE A MANDATULUI ALESULUI LOCAL

Articolul 23. (1) În exercitarea mandatului, alesul local are dr...

(1) În exercitarea mandatului, alesul local are dreptul, în raza unității administrativ-teritoriale respective, la călătorie gratuită în transportul public terestru, cu excepția taximetrelor și a transportului privat.

(2) Cheltuielile legate de deplasarea alesului local în condițiile alin.(1) din prezentul articol se restituie întreprinderilor de transport din bugetul local respectiv.

Articolul 24. (1) Pe durata ședințelor consiliului și a executăr...

(1) Pe durata ședințelor consiliului și a executării însărcinărilor consiliului sau comisiei, în conformitate cu art.17 alin.(1) din prezenta lege, consilierul angajat în cîmpul muncii este degrevat de obligațiile lui la locul de muncă.

(2) Degrevarea de obligațiile la locul de muncă se face în baza înștiințării în scris privind ședința în cauză, adresate alesului local, sau în baza altui document eliberat de consiliu sau comisia respectivă.

Perioada degrevării include și timpul necesar pentru a se deplasa la locul ședinței sau pentru exercitarea unor anumite însărcinări.

(3) Alesului local care a fost invitat la ședința consiliului și a participat la ea i se restituie cheltuielile aferente și i se acordă o indemnizație pentru fiecare zi de participare la ședința consiliului în mărimea stabilită de către consiliul respectiv.

Articolul 25. (1) La expirarea mandatului, alesului local care a...

(1) La expirarea mandatului, alesului local care a activat cel puțin doi ani în această calitate i se acordă o indemnizație unică, egală cu salariul mediu lunar pe economia națională pentru anul precedent.

(2) În caz de deces al alesului local, indemnizația unică menționată la alin.(1) din prezentul articol se acordă familiei acestuia, indiferent de durata exercitării mandatului.

(3) Decizia privind plata indemnizației unice se adoptă de consiliul respectiv. Achitarea indemnizației unice se face din bugetul unității administrativ-teritoriale respective.

Articolul 26. (1) Alesul local are legitimație și insignă de mod...

(1) Alesul local are legitimație și insignă de modelul stabilit prin Legea nr. 256/2004 pentru aprobarea Regulamentului legitimației de ales local și a Regulamentului insignei de ales local.

(2) Consilierului și primarului legitimația și insigna se înmânează/eliberează după validarea mandatului.

(3) Președintelui, vicepreședintelui raionului, precum și viceprimarului legitimația și insigna se înmânează/eliberează, după alegerea lor în funcție de către consiliul respectiv.

Capitolul IV. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 28. Guvernul: - în termen de 2 luni, va prezenta Parl...

Guvernul:

- în termen de 2 luni, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

- în termen de o lună, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Articolul 29. De la data intrării în vigoare a prezentei legi, s...

De la data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr.430-XIII din 19 aprilie 1995 despre statutul consilierului în consiliul local și Legea nr.878-XIII din 19 iunie 1996 pentru modificarea și completarea Legii despre statutul consilierului în consiliul local.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021